

ZÁKONNÁ ZÁRUKA PODLE NOZ OPRAVDU KONČÍ!

11. 9. 2013 / Jiří Remeš / JŠK, advokátní kancelář, s.r.o.

V poslední době se objevují protichůdné názory na to, zda zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník („NOZ“) poskytuje záruku za jakost v trvání 24 měsíců, jako je tomu dosud dle § 620 odst. 1 zák. č. 40/1964 Sb., občanského zákoník, ve znění pozdějších změn („SOZ“).

Zpravodajské portály informovaly o stanovisku AK PRK Partners, podle něhož se (zejména) spotřebitelé musí připravit na to, že zavedená dvouletá záruka na spotřební zboží koncem roku 2013 končí.[1] Nedlouho na to vydala ministerstva spravedlnosti a vnitra společné stanovisko, dle kterého zůstává tato záruka zachována i po 1. 1. 2014 s účinností NOZ.[2]V současnosti, zdá se, již v populárních médiích spíše převládá názor, že záruka je zachována a spotřebitelé se nemusí žádné revoluce v jejich neprospěch obávat. Ponechme zcela stranou obecné polemiky se samotným zákonem či jeho kvalitou, a soustředme se na jádro pudla.

Ustanovení, které vyvolává pochybnosti o tom, zda NOZ bude upravovat dvouletou záruční dobu či nikoliv, je § 2165 odst. 1 NOZ, který zní: „**Kupující je oprávněn uplatnit právo z vady, která se vyskytne u spotřebního zboží v době dvaceti čtyř měsíců o převzetí.**“ Budeme-li toto ustanovení vykládat čistě z jazykového hlediska, můžeme dospět k závěru, že NOZ bude i nadále poskytovat spotřebitelům dvouletou zákonnou záruku. Jsou to pak právě slova „*právo z vady*, *která se vyskytne*“ která dávají naději na to, že později pokažený výrobek budeme moci reklamovat a žádat jeho opravu i od Nového roku 2014. Tato naděje je však planá.

Jak je právníkům známo, žádné ustanovení právního řádu nelze vykládat pouze pomocí jazykového výkladu a pokud definici neurčitěho nebo nejasného pojmu nenalezneme přímo v konkrétním ustanovení, je třeba se poohlédnout mimo jiné v předpisu dále (systematický výklad). Právo z vady, resp. právo z vadného plnění obecně upravují ustanovení § 2099 - 2112 NOZ. Jsou to zejména práva z podstatného či nepodstatného porušení (sleva, odstranění vady, odstoupení apod.). Tato práva se aktivují pouze v situacích předvídaných § 2095 a 2096, tj. v případech nedodání zboží v potřebném množství, jakosti či provedení. Jak je vidno, ani jedno z uvedeného na pozdější vadu nelze použít, zde se záruka nenalézá. Naopak, v této souvislosti je důležité zmínit ustanovení § 2100, které výslovně stanoví, že „právo kupujícího z vadného plnění zakládá vada, kterou má věc při přechodu nebezpečí škody na kupujícího, byť se projeví až později.“

Na tato pravidla pak navazují § 2165 - 2174 NOZ, jež jsou zvláštními ustanoveními o právech z vadného plnění při prodeji zboží v obchodě. Již zmíněný § 2165 NOZ však dvouletou zákonnou záruku nezakotvuje. Namísto toho upravuje **lhůtu k uplatnění práv z vadného plnění**. Kupující, který se bude domnívat, že věc, kterou zakoupil v obchodě, je vadná, může uplatnit svá práva v reklamační lhůtě, jež činí 24 měsíců. Toto ustanovení je tak plně v souladu s čl. 5 odst. 1 Směrnice 1999/44/ES, o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží, který tuto lhůtu upravuje. Závěr, že ustanovení § 2165 neupravuje záruční dobu, ale lhůtu k uplatnění práv lze rovněž podpořit odkazem na § 2168, který upravuje možnost zkrácení „doby pro uplatnění práv z vadného plnění“.

Pochybnosti o existenci zákonné záruky jednoznačně vyvrací samotný § 2165 ve druhém odstavci, dle kterého se ustanovení o (smluvní) záruce za jakost použijí, pokud je na věci, obalu, návodu či reklamě uvedena doba, po kterou lze věc použít. Pokud tato doba takto uvedená není, nelze si ji domýšlet. Lze se pak podívat, jak mohou podporovatelé zachování záruky tento zákonný text nevidět, zvláště když černý na bílém napsán hned pod „stěblem tonoucího“, odstavcem prvním.

Naprázdko vyzní a argument o zachování institutu z důvodu, že se právo z vad uplatní u **vad, které se vyskytnou** v době do 24 měsíců. Stejná lhůta se současnou úpravou a spojením „**výskyt vady**“ může někomu naznačovat, že by mohlo jít i o vady pozdější. Tomu však neodpovídá druhý odstavec § 2165, který pojem výskytu zužuje. Záruka, kryjící pozdější vady, se uplatní pouze v situacích předvídaných druhým odstavcem (uvedení doby, po kterou lze věc použít). S ohledem na výše uvedené pak **výskyt značí projev vady existující již při převzetí** (srov. např. § 2161 NOZ). Dvouletá lhůta je pak standardní např. podle německého BGB (§ 438 odst. 1. č. 3). Skutečně tedy jde o lhůtu dvou let pro uplatnění práva v případě, že se projevila vada výrobku, která v něm byla již při prodeji (přesněji převzetí). Rozšířit pojem výskytu i na pozdější vady by šlo pouze nemístně extenzivním výkladem, pro který nejsou splněny předpoklady, neodpovídá textu, jednotné a jednoznačné terminologii ani komparací se srovnatelnými úpravami (viz níže).

Jak vidno z předchozích řádků, nový občanský zákoník v § 2165 neposkytuje spotřebitelům dvouletou zákonnou záruku. Záruku neskýtá ani § 2161 NOZ, podle něhož prodávající odpovídá kupujícímu, že věc nemá **při převzetí** vady. Toto ustanovení navazuje na uvedený § 2095 NOZ a do jisté odpovídá dnešnímu znění § 616 SOZ, jež upravuje shodu s kupní smlouvou. Nutno dodat, že nový občanský zákoník opouští pojem shody se smlouvou a namísto toho upravuje odpovědnost prodávajícího za vady, jež má věc při převzetí. Jde o to, že prodávající nesmí prodat věc, která v sobě již vadu nebo vady má, s výjimkou kdy je na ně upozornil.

Příkladem může být prodej automobilu, u kterého je již při prodeji závada na motoru, která se může projevit až později (pozn. - u ojetiny může prodávající dobu k uplatnění práva z vady zkrátit na rok, viz. § 2168 NOZ). Jak je ale patrné, tato odpovědnost se vztahuje na vady již existující v době koupě, nikoli na vady pozdější.

Pokud by chtěl někdo hledat „cestičku“, jak záruku „najít“, tak ta se nalézá spíše v § 2161 odst. 1 písm. b) NOZ, podle čehož prodávající odpovídá, že je věc v době převzetí vhodná k účelu, ke kterému se obvykle používá nebo který kupující uvedl. Dále lze použít § 2161 odst. 2, podle kterého se vady které se vyskytnou do šesti měsíců považují, že zde byly už při převzetí, přičemž je na prodávajícím, aby tuto domněnku vyvrátil. Jde o jakousi šestiměsíční kvazizáruku, neboť zde, na rozdíl od klasické záruky, může prodávající prokázat, že vada vznikla až dodatečně po převzetí. Po uplynutí této 6měsíční doby dochází k obrácení důkazního břemene, a bude tak na kupujícím, aby prokázal, že věc měla vadu již při převzetí.

Nový občanský zákoník konečně přebírá po vzoru současného obchodního zákoníku pojem (smluvní) záruky za jakost. Podle § 2113 se za ní považuje slib prodávajícího, že věc bude po určitou dobu způsobilá k obvyklému užití, přičemž však délku či samotnou existenci této doby určují smlouva, prohlášení o záruce nebo obalu. Ani zde nelze vidět povinnost poskytnout záruku v každé situaci, pouze pokud tak bylo sjednáno. Náš § 2113 NOZ transponuje Směrnici 1999/44/ES, která záruku v čl. 1 odst. 2 písm. e) definuje jako slib reklamace spotřebiteli „v případě, že výrobek neodpovídá údajům uvedeným v záručním listě (sic!) nebo v příslušné reklamě...“ Záruku pak prodávající podnikatel musí poskytnout pouze v souladu se záručním listem či reklamou. Definice záruky v NOZ tento trend sleduje a nejde nad unií požadovaný rozsah.

Povinná dvouletá zákonná záruka na všechno spotřební zboží je v evropském i českém kontextu výjimka, její neexistence je naprosto legitimní a ničím se nevymyká ze sdílených civilizovaných standardů. Obzvláště zarážející je proto postup ministerstev při vydání sdělení z 14. 5. 2013, zejména ministerstva spravedlnosti, které jen zbytečně chystá pro spotřebitele zklamání. Při pozorné četbě sice vyjde najevo, že stanovisko nemluví o skutečné záruce, celé pojetí je však, určitě pro většinu spotřebitelů, velmi zavádějící. Spotřebitelé by si měli uvědomit, že záruka tak, jak ji znají, jednoduše končí. Ve sdělení lze vidět spíše politické důvody než právní argumentaci.

Tento článek je zkrácenou verzí a byl převzat z <http://www.lexforum.cz/451>, kde můžete nalézt jeho plnou verzi.

1. <http://www.novinky.cz/...-skonci.html>
2. <http://obcanskyzakonik.justice.cz/...-1-2014.html>

Autor: Jiří Remeš

Diskuze

[1] HANS / 12. 9. 2013 / TA CHYBĚJÍCÍ ČÁRKA...

s argumenty souhlasím a v podstatě jim nelze nic vytknout. Jen si nedokážu vysvětlit, jak mohl zákonodárce v tak důležitém ustanovení opomenout interpunkci. Aby věta dávala smysl dle článku měla být totiž napsána: Kupující je oprávněn uplatnit právo z vady, která se vyskytne u spotřebního zboží , v době dvaceti čtyř měsíců od převzetí.

Reagovali: [2] hans, [3] 0 0

[2] HANS / 12. 9. 2013 / REAKCE NA: [1] HANS / RE: TA CHYBĚJÍCÍ ČÁRKA...

sebekriticky přiznávám, že i mně v komentáři vypadla čárka...

0 0

[3] IVETA SVIRÁKOVÁ / 13. 9. 2013 / REAKCE NA: [1] HANS / RE: TA CHYBĚJÍCÍ ČÁRKA...

Myslím, že ta čárka tam není úmyslně. Vaše věta (s čárkou) by opravdu odpovídala argumentaci článku - hlavní věta by byla, že kupující je oprávněn uplatnit právo z vady do 24 měsíců, do ní by pak byla vložena vedlejší věta, že se jedná o vadu, která se vyskytne u spotřebního zboží. Zde je namísto argumentovat obecnými ustanoveními ohledně shody s kupní smlouvou apod. Ve skutečnosti zní ale ustanovení § 2165 NOZ takto: <i>Kupující je oprávněn uplatnit právo z vady, která se vyskytne u spotřebního zboží v době dvaceti čtyř měsíců od převzetí.</i> Žádná čárka tam není, takže smysl je následující: hlavní věta říká, že kupující je oprávněn uplatnit právo z vady. Vedlejší věta pak konkretizuje vadu jako tu, která se vyskytne u spotřebního zboží v době dvaceti čtyř měsíců od převzetí (dohromady, bez čárky). Stačí tedy, když se vada vyskytne během 24 měsíců, stejně jako

dosud. Názvosloví je sice jiné (zákonná záruka X odpovědnost za vady), smysl ale dle mého názoru zůstal nezměněn.

Reagovali: [5] 0 0

[4] LUKÁŠ MARYŠKO / 13. 9. 2013 /

Domnívam se, že i dle současné úpravy prodávající odpovídá pouze za vady existující při převzetí věci (byť se PROJEVI v „záruční“ době). Viz § 619/1 SOZ (odpovědnost za rozpor s kupní smlouvou) a § 616/1 SOZ (časové vymezení shody s kupní smlouvou k momentu převzetí věci). Tj. „záruka“ dle SOZ není zárukou za jakost, jak je upravena napr. v ObchZ a jak bude samostatně upravena také v NOZ. Domnívam se tedy, že s příchodem NOZ se na odpovědnosti prodávajícího za vady v tomto ohledu nic nemění, neboť nadále bude odpovídat pouze za vady věci existující při převzetí věci, které se projeví v době 24M.

0 1

[5] LENKA SIVÍNOVÁ / 15. 9. 2013 / REAKCE NA: [3] /

Nezdá se mi, že by „ta čárka“ řešila, že jde o záruku. S čárkou i bez ní jde o právo uplatnit v určité lhůtě právo z vady. Mě by zajímalo jak to bude se lhůtou na odstranění vady (resp. vyřízení reklamace), bude stále u zboží zakoupeného v obchodě 30 dní (řešil to zákon na ochranu spotřebitele) ? děkuji

0 0

[6] MILAN TRÁVNÍČEK / 16. 9. 2013 /

Dalo by se možná argumentovat tím, že vada na zboží se fakticky projevila v průběhu lhůty k uplatnění práva v důsledku nekvalitních materiálů zvolených k vytvoření věci, takže věc de facto měla skryté vady již od samého počátku - narážím na to, jak bývá často výrobcům vytýkáno, že do věcí dávají takové součástky, aby se věc zničila nedlouho poté, co 24M uplyne. Většina věcí je dle mého reklamována právě z toho důvodu.

Reagovali: [7] Robert Pelikán 0 0

[7] ROBERT PELIKÁN / 18. 9. 2013 / REAKCE NA: [6] / RE:

Zde ovšem právě jde o to, zda mohl spotřebitel důvodně očekávat, že ta věc dva roky vydrží. U mnoha věcí to nebude splněno a tam nabývá rozdíl záruka/odpovědnost za skryté vady na významu. Jinak maximální lhůta 30 dní na reklamace zůstává zachována, neboť zůstává zachován zákon na ochranu spotřebitele. Stejně zůstává zachováno, že se reklamace musí vyřizovat bezodkladně, tedy často podstatně rychleji, než v oněch maximálních 30 dnech.

Reagovali: [8] Nick 0 0

[8] NICK / 23. 9. 2013 / REAKCE NA: [7] ROBERT PELIKÁN /

Doporučuji přečíst článek K. Balabánové v Obchodním právu č. 5/2013, po jehož přečtení je poměrně jasné, že dvouletá záruka na spotřební zboží nekončí a obchodník, který toto bude ignorovat se vystavuje riziku poměrně citelné sankce ze strany ČOI. Doporučovat obchodníkům za této situace, aby záruku nerespektovali je dost nezodpovědné. Je třeba se vrátit ke kořenům právní teorie.

Reagovali: [9] Robert Pelikán 0 0

[9] ROBERT PELIKÁN / 23. 9. 2013 / REAKCE NA: [8] NICK / RE:

A co říkají ty kořeny právní teorie? Článek si jdu najít, ale předpokládám, že většina uživatelů k němu nemá přístup, tak by bylo korektní tu argumentaci resumovat.

Reagovali: [10] Nick 0 0

[10] NICK / 24. 9. 2013 / REAKCE NA: [9] ROBERT PELIKÁN / RE:

Zjednodušeně: existuje-li vada k okamžiku převzetí (nebo pokud vyvratitelná právní domněnka ukazuje na skutečnost, že vada měla existovat v okamžiku převzetí), hovoří teorie o „zákonné odpovědnosti prodávajícího za vady“ (podle terminologie dnešního OZ - § 616 - a evr. směrnice 99/44/ES rozpor s kupní smlouvou), jde-li ale o vadu, která se vyskytne po okamžiku převzetí, jde o zákonnou záruční odpovědnost prodejce za vady (tzn. dnešní § 619 a 620 OZ a v NOZ právě ustanovení § 2165 odst. 1., a to bez ohledu na to, jestli zákon používá slova záruka, zákonná záruka apod. nebo ne). Obdobně Fiala a kol., Občanské právo hmotné, MUNI. Bohužel z NOZ slova o záruce vypadla a „výkladový problém“ byl na světě. Advokátní koncipient AK PRK, který jako první

zveřejnil na novinkách článek o tom, že záruka končí, ze kterého se potom rozšířila poplašná zpráva o končící záruce, nejspíš nedával ve druhém ročníku v hodinách občanského práva hmotného pozor. ČOI spadá pod Ministerstvo průmyslu a obchodu a proto bude podle mého názoru obchodníky za neposkytnutí zákonné záruky postihovat...

Reagovali: [11] Robert Pelikán 0 0

[11] ROBERT PELIKÁN / 25. 9. 2013 / REAKCE NA: [10] NICK / RE:

Nojo, jenže ono je to o hodně složitější. To skutečně všichni víme, že slovem „vyskytne“ obvykle rozumíme záruku. Jenže v tomto případě to slovo není konsistentní se zbytkem úpravy. Namátkou: § 2161-1: Prodávající odpovídá kupujícímu, že věc PŘI PŘEVZETÍ nemá vady. § 2161-2: domněnka existence vady při převzetí při výskytu v 6 měsících. Marginální rubrika nad § 2165: Práva Z VADNÉHO plnění (viz potom marginální rubriky nad § 2099 a § 2113). § 2165-2: odkaz na „ustanovení o záruce za jakost“ pro tam specifikované případy (tj. jinak se evidentně použít nemá). § 2169: „nemá-li věc vlastnosti stanovené v § 2165-1“, tj. vady při převzetí. Ještě v návrhu z roku 2007 je v pozdějším § 2161-1 slovo projeví, teprve ve verzi po připomínkovém řízení (2009) se objevuje „vyskytne“, zábavné je, že důvodová zpráva k oběma verzím říká, že se nic nemění. Vzhledem k tomu, že celá úprava je – jak patrně – stavěna na odpovědnosti za vady, nepovažuji za správné dovozovat pouze z ojedinělého použití slova „vyskytne“ něco jiného. Obzvlášť když je zákonná záruka v délce 24 měsíců blbost a dost možná blbost dosahující protiústavní intenzity.

Reagovali: [12] Nick 0 0

[12] NICK / 27. 9. 2013 / REAKCE NA: [11] ROBERT PELIKÁN / RE:

Diskuse o tom, jestli záruka má nebo nemá v právní úpravě být je, myslím, vedlejší. To, že se zárukou, jak je v dnešní podobě a v podobě obsažené v NOZ definována, nesouhlasíte přece neznamená, že budete její existenci v platné právní úpravě popírat. Co je na výkladu odpovědnosti prodejce tak nesrozumitelného? 1. § 2161 NOZ se obsahově rovná dnešnímu § 616 OZ – tj. odpovědnost prodávajícího za vady zboží se váže k okamžiku převzetí zboží. A to i v případě výskytu v následujících šesti měsících po převzetí. 2. Oproti tomu § 2165 NOZ už mluví o odpovědnosti za vady vzniklé po převzetí zboží, tj. zákonná záruka. To, že jsou špatně označené rubriky a vzniká mylný dojem, že záruční odpovědnost spadá pod odpovědnost při převzetí lze bohužel konstatovat jako fakt, ale nic to nemění na obsahu právní úpravy. Ustanovení § 2169 NOZ citujete nepřesně, správně zní: „nemá-li věc vlastnosti stanovené v § 2161“ (nikoliv 2165 NOZ). Na záruční odpovědnost obsaženou v § 2165 odst. 1 logicky navazuje i § 2167 NOZ, když hovoří o tom, že ustanovení § 2165 (záruka) se nepoužije např. na opotřeбенí věcí způsobené jejím obvyklým užíváním – i zde se tedy logicky předpokládá odpovědnost prodejce za vady vzniklé po převzetí zboží. Nejsem zastáncem NOZ, vím, že je tam řada slabých míst (např. nejsou zcela jasné jednotlivé nároky při reklamaci podle § 2169 atd.), ale řešíme zde problém, který problémem není.

Reagovali: [13] Robert Pelikán, [14] Jiří Remes 0 0

[13] ROBERT PELIKÁN / 8. 10. 2013 / REAKCE NA: [12] NICK / RE:

Zkuste se nad tím jeste jednou zamyslet. V te citaci jsem skutečne uvedl spatny paragraf, ale prave: odkazuje se na vady pri prevzeti. Stejne tak vam opravdu nepripada divne, ze upravuji odpovednost za vady vcetne vyvratitelne domnenky, kdyz mam zaroven zakonnou zaruku? K cemu je to dobre? Atd.

0 0

[14] JIŘÍ REMEŠ / 11. 10. 2013 / REAKCE NA: [12] NICK / RE:

Velice děkuji za cenné komentáře. Mě nezbyvá než souhlasit s doktorem Pelikánem. V článku připouštím, že podrobným výkladem tohoto samostatného ustanovení zákonnou záruku najít lze, ale § 2165 odst. 1 NOZ nemůžeme číst izolovaně. Zejména je toto ustanovení nutné číst s § 2095, 2096, 2099 a 2100. Druhý odstavce § 2165 pak odkazuje na záruku, pokud byla uvedena v reklamě, na obalu nebo návodu. § 2165 dokonce jen upravuje situace, kdy je práva z vadného plnění možné využít, ale definici dává až § 2099, který odkazuje na § 2095 a 2096, které jen vyžadují, aby zboží bylo odevzdáno v dojednaném množství, jakosti a provedení, podle vzorku a předlohy atd. § 2165 pokrývá vady PŘI převzetí, byť se projeví až později (odkaz na § 2100), názor toto popírající znamená zavírat oči před dalšími ustanoveními zákona. Ani při četbě zákona o ochraně spotřebitele (634/1992 Sb.) jsem v dobré víře nenašel povinnost poskytnout záruku (např. § 15 odst. 2 „V případech stanovených zákonem 12) je prodávající povinen řádně vyplnit záruční list,“ pozn. č. 12 odkazuje na § 620 odst. 2 a 3 a § 621 (starého) občanského zákoníku. Ani další ustanovení tohoto zákona (hlavně § 13, 15) nenutí záruku povinně poskytovat, jádro je hlavně v povinnosti informovat o možnostech spotřebitele, přijímat a vyřizovat reklamace atd. Také si musíme uvědomit, že zákonnou záruku má, z mi dostupných informací, pouze ČR a Slovensko. V rakousku, Německu, Pobaltí, Polsku, Francii ani snad nikde jinde se její absence nepovažuje za nic tragického (o tom více v plné verzi článku, viz odkaz <http://www.lexforum.cz/451>) Snad názorové rozpory odstraní poznatek, že za zákonnou záruku jsem v článku považoval povinnou záruku za jakost, odpovědnost za vady bez ohledu na to, kdy se ve stanovené lhůtě vady

vyskytly a projevily a jaký měly původ, za předpokladu řádného používání věci. Jinými slovy jsem měl na mysli odpovědnost, že se věc v záruční době nepokazí. Pokud budeme záruku brát krystalicky jako (prodlouženou) odpovědnost za nehodu s kupní smlouvou, pak jsme vlastně zajedno. Odkazuji na komentář č. 5 od Lukáše Matyška k plnému znění článku na lexforu.

Reagovali: [15] Nick 0 0

[15] NICK / 15. 10. 2013 / REAKCE NA: [14] JIŘÍ REMEŠ / RE:

k R. Pelikánovi: ano, ta dvojkolejnost uplatnění rozporu s kupní smlouvou (§ 616 OZ) a odpovědnosti za vady po převzetí (§ 622 OZ) se prolíná i dosavadním OZ, je výsledkem implementace směrnice 99/44/ES, zákonodárce ji patrně řešit nechtěl...bohužel, mohlo to být v NOZ napsané lépe. k J. Remešovi: v zákoně o ochr. spotřebitele není možné záruku skutečně hledat, ostatně není tam ani dosud (§ 619 a 620 OZ). Každá vada, která se projeví po převzetí v záruční době je obvykle projevem vady, která musela existovat už PŘI převzetí věci (typicky ve znalecké posudku se dočtete slova typu „vada materiálu, zpracování“ apod.); odkaz na § 2100 NOZ z obecných ustanovení smlouvy o koupi opět existenci záruky spíše podporuje, viz odst. 2 - „povinnosti prodávajícího ze záruky za jakost“ nejsou dotčeny“. I kvůli podobným komentářům se, bohužel, již kloním k názoru, že novelizace § 2165 ve spojení § 2169 NOZ (nároky z odpovědnosti prodávajícího) bude nezbytná.

0 0

[16] JOE DOE / 3. 11. 2013 / NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Vidím, že tady převažuje názor, že s účinností NOZ nám skončí klasická záruka, takže bych byl na chvíli rád zástancem opačného názoru. NOZ je společná kodifikace pro (nynější) občanské i obchodní právo, proto bych při posuzování kupní smlouvy v NOZ vycházel z toho, že obecná úprava je „obchodní“ (dále jen „obchodní část“) a §2158–2174 jsou „protektivní ustanovení“ ve prospěch spotřebitele. [1] Co se týče §2165 odst. 1, měla by se zde zvážit možnost, že použitím slova „vyskytnutí“ (vedle zjevného významu pro jazykovou interpretaci) nám zákonodárce ve své (snad) moudrosti zvýrazňuje odlišnost protektivní úpravy od té v „obchodní“ části, která používá „projevení“ (vady), jinak by přece použil slovo „projevit“ i v §2165. [2] Pokud by v §2165 skutečně platila odpovědnost pouze za vady již existující při převzetí, vedlo by to v jistém smyslu k ještě přísnější úpravě vůči spotřebiteli, než která je pro nespotebitele v „obchodní části“. V §2112 odst. 1 je stanovena dvouletá odpovědnost, avšak dle odst. 2 soud prodávajícímu neuzná námitku, pokud o existující vadě věděl/vědet měl již v době odevzdání. Myslím, že obdobný postup soudu pak §2165 odst. 1 svým docela striktním zněním neumožňuje, což, jaksi odporuje celkové protektivní povaze pododdílu 5. [3] Velmi dobrý argument je samotné znění §2167 písm. b) o tom tu už ale psal Nick a bohužel nikdo na to nereagoval... [4] Konečně mám za to, že §2165 odst. 2 je možné interpretovat i tak, že rozvíjí zákonnou záruku určenou v odst.1. Pokud odst. 1 říká „záruka je 24 měsíců“, tak odst. 2 dále jen rozvádí zákonnou záruku, tím že říká „pokud prodejce uvede ‚spotřební dobu‘ nad 2 léta, platí i zde záruka (nikoliv jen odpovědnost za vady existující)“, tím se vlastně odstraňuje nejasnost, která by nastala, pokud by na tovaru bylo uvedeno něco jako „garance 5 let“...je to 5letá záruka ne 5letá odpovědnost za vady existující.

Reagovali: [17] Jiří Remeš, [18] 0 0

[17] JIŘÍ REMEŠ / 5. 11. 2013 / REAKCE NA: [16] JOE DOE / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

S trpělivostí opakuji, že pojmy v § 2165 NOZ nelze interpretovat izolovaně, ale je nutno je doplnit systematickým výkladem, případně přihlídnout i ke komparatistice, která ale jen podtrhuje to, co jednoznačně vyplývá ze zákona, pokud jej čteme důkladně. Odkazuji na svůj komentář k tomuto článku č. 14.

0 0

[18] ROSTISLAV ŠÍVARA / 5. 11. 2013 / REAKCE NA: [16] JOE DOE / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Souhlasím s názory Nicka a Joe Doe. Považuji za velmi poučné dát si vedle sebe ustanovení §612–627 OZ a §2158–2174 NOZ. Pokud to uděláte, zjistíte, že zpracovatel předmětných ustanovení NOZ nezamýšlel žádnou revoluci, ale v podstatě jen převzal úpravu z OZ a striktně se vyhnul použití pojmů „záruka“ a „odpovědnost za vady“. Např. §2166/1,2 NOZ odpovídá §620/3,4 OZ, jen se vypustilo použití pojmu záruční list. Bohužel do §2099 – 2117 NOZ byla bez větších úprav vložena úprava odpovědnosti za vady z ObchZ (§422 – 432), a to včetně záruky za jakost. Domnívám se, že úmyslem zákonodárce nebylo zrušit 24 měsíční zákonou záruční dobu, ale jen o to, že nejsou sladěny pododdíl 2 a pododdíl 5. Zkrátka do oddílu 2 (2099 –2117 NOZ) byla vložena úprava odpovědnosti za vady z ObchZ a do pododdílu 5 (§2158–2174) byla vložena úprava odpovědnosti za vady z OZ (§612–627) aniž by někdo zapřemýšlel o tom, že se tyto úpravy mohou dostat do konfliktu.

Reagovali: [19] Jiří Remeš 0 0

[19] JIŘÍ REMEŠ / 6. 11. 2013 / REAKCE NA: [18] / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Jsem přesvědčen, že pokud by měl zákonodárce v § 2165 odst. 1 NOZ na mysli záruku, tedy pokrytí výskytu NOVÝCH vad, pak by tak učinil mnohem jednoznačnějším způsobem, tedy odkazem na záruku ať již použitím výrazu „záruka“, „záruční“ atp. nebo výslovně odkazem na § 1919 nebo 2113. Místo toho zužuje možné použití „záruky“ v odst. 2, a to na situace vyznačení doby, po kterou lze věc použít. Tento a další uvedné argumenty jsou prima facie silnější než podobnost některých dikcí se starou úpravou. § 2165 není natolik speciální, aby rozšířil rubriku Záruky, rozšiřuje či doplňuje pouze rubriku Práva z vadného plnění. Pokud už chceme argumentovat obecněji, tak si taky musíme uvědomit, že zákonodárce se přiklonil k zásadě diskontinuity a že zákon stojí na komparaci. Z historických (českých) zdrojů je nejvíce relevantní ABGB a návrh z roku 1937, nikoli SOZ byť v novelizované podobě, v tomto ohledu je důvodová zpráva jasná.

Reagovali: [20] , [21] , [23] Nick 0 0

[20] ROSTISLAV ŠÍVARA / 14. 11. 2013 / REAKCE NA: [19] JIŘÍ REMEŠ / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Přečtete si prosím z důvodové zprávy text k §2158-2174. Je zřejmé, že zákonodárce převzal dosavadní zvláštní ustanovení o prodeji v obchodě ze SOZ, nenavazuje na návrh OZ z roku 1937. Jedinné co udělal, že se vypustil zákonnou zárukou, místo toho stanovuje podmínky zákonné odpovědnosti za vady zboží. Podívejte se například na § 2166, i nadále bude moci kupující požadovat po prodávajícím záruční list, jen již zákonodárce toto písemné potvrzení nenazývá záruční list: „požádá-li o to kupující, potvrdí mu prodávající v písemné formě, v jakém rozsahu a po jakou dobu trvají jeho povinnosti v případě vadného plnění“. Co by prodávající napsal do písemného potvrzení dle 2166, pokud by odpovídal jen za vady existující na zboží při převzetí. Navíc by ztratily význam i §2165-2168. S ohledem na §2/2 NOZ se proto domnívám, že pokud zakoupím po 1.1.2014 zboží a po 1 roce se mi na něm vyskytne vada (např. rozbije se procesor u NB), stejně jako doposud uplatním právo z této vady u kupujícího. I pokud by prodávající uvedl ve svých „prodejních podmínkách“ kratší dobu pro uplatnění práv z vady věci (např. 6 měsíců), v souladu s §2168 se takovému zkrácení nepřihlíží.

0 0

[21] JAKUB VOZÁB / 14. 11. 2013 / REAKCE NA: [19] JIŘÍ REMEŠ / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Takový výklad NOZ, že nadále upravuje záruku a že nejde o žádnou revoluci, považuji za velice necitlivý přístup k pojmům a obsahu důvodové zprávy a Směrnice 1999/44/ES. Těžko říci, co měl v úmyslu zákonodárce, ale předkladatel zákona a zpracovatel důvodové zprávy měl zcela jistě na mysli nepřevzít do NOZ institut zákonné záruky a zachovat pouze režim Směrnice (to znamená ze zákona pouze odpovědnost za vady v době převzetí plus vyvratitelná domněnka v době prvních 6 měsíců po předání a záruka pouze fakultativní, dobrovolná v rámci konkurenčního boje a poskytování dodatečných benefitů a služeb pro zákazníky). Důvodová zpráva hovoří jasně a je konzistentní se Směrnicí, stejně jako souhrnně pojímaná ustanovení NOZ. Viz také např. VOZÁB, J.; SLAVÍČEK, J.: Vyžaduje právo ES při prodeji spotřebního zboží skutečně dvouletou obecnou záruční dobu? Právní rozhledy 1/2003, s. 22. ISSN 1210-6410. Je zcela jiná věc, že se to nelíbí určité části státní správy, která je stále ještě naformátovaná na to, že spotřebitele je potřeba chránit extrémním způsobem neobvyklým v jiných vyspělých tržních ekonomikách, a že si bohužel lidé na dvouletou záruku od roku 2003 zvykli a její nepřevzetí do NOZ budou chápat jako útok na své jistoty, což je velmi zneužitelné politické téma. Dle mého přesvědčení je skutečností, že takové věcné řešení je v civilizované tržní ekonomice obvyklé a že podporuje i zdravý rozum a ostražitost spotřebitelů, kteří namísto bezmyšlenkovitého nakupování budou muset více uvažovat o tom, co a u koho si koupí. V konečném důsledku takové řešení v dlouhodobém horizontu podporuje i zdravější ekonomiku a kvalitnější spotřebu. Prodejce kvalitních výrobků samozřejmě nemá problém poskytnout v rámci konkurenčního boje dobrovolnou záruku, a to třeba i delší, než 24 měsíců. Dobrovolně nabízená záruka bude v dlouhodobém horizontu odrážet kvalitu výrobků a bude tedy jedním z indikátorů kvality a prostředků konkurenčního boje a bude ve prospěch jak výrobců, tak spotřebitelů, což se o zákonné záruce říci nedá. Jediný problém je tedy v tom, že lidé budou muset více přemýšlet, na což si ještě mnozí spotřebitelé nezvykli.

Pokud se nad tím zamyslíme věcně, tak dle NOZ se dostáváme prakticky do obdobného stavu, který tu byl do roku 2012, kdy platila 6 měsíční zákonná záruka. Dle NOZ bude sice spotřebitel v případě výskytu vady v prvních 6 měsících zvýhodněn jen pomocí vyvratitelné domněnky existence vady v době převzetí zboží, ovšem vyvrátit tuto domněnku bude pro prodávajícího často nemožné nebo z hlediska nákladů nerentabilní, tedy v praxi mu nezbude nic jiného, než stejně v takovém případě reklamaci vyhovět, podobně jako by tomu bylo v případě záruky. Naopak vady, které se vyskytnou v době následně po 6 měsících od převzetí, bude muset prokazovat spotřebitel, což bude praktické jen u evidentních záležitostech nebo dražšího zboží, kde se taková aktivita vyplatí. To potom povede k tlaku na rozumnější nákup a kvalitnější spotřebu, jak výše uvedeno. V každém případě dle mého přesvědčení platí, že vyvratitelná domněnka je z hlediska civilistické nauky čistší a spravedlivější a z hlediska zájmů státu ekonomicky prospěšnější řešení ochrany spotřebitele při koupi zboží v obchodě, než zákonná záruka.

Spor by tedy dle mého přesvědčení neměl být veden ani tak o to, zda má platit zákonná záruka nebo vyvratitelná domněnka existence vady v době převzetí, ale spíše o to, jak dlouho po převzetí zboží má být spotřebitel chráněn. De lege ferenda, pokud by

ve společnosti převážil názor, že spotřebitele je třeba chránit déle, než 6 měsíců od převzetí zboží, tak za daleko čistší a ekonomicky užitečnější řešení považují případné prodloužení doby, po kterou se uplatní vyvratitelná domněnka existence vady v době převzetí (tedy prodloužení této doby ze stávajících 6 na 12 nebo dokonce 24 měsíců), nikoliv ovšem znovuzavedení obligatorní zákonné záruky. Případné prodloužení doby aplikace vyvratitelné domněnky je v souladu se Směrnicí, na rozdíl od zákonné záruky, jejíž soulad se Směrnicí může být diskutabilní (Směrnice nic takového nezná a při pečlivém studiu této problematiky je zcela zřejmé, že o záruce hovoří jen jako o fakultativní smluvní záležitosti, která je součástí konkurenčního boje). Cílem Směrnice není za každou cenu co nejvíce chránit spotřebitele, ale chránit spotřebitele adekvátním způsobem na fungujícím vnitřním trhu EU při zachování ospravedlnitelných zájmů prodejců a při zachování podpory konkurence na trhu. Dle mého přesvědčení tedy není možné uvažovat tak, že když namísto vyvratitelné domněnky zavedeme do právního řádu zákonnou záruku, tak jde automaticky o pozitivní způsob transpozice nad rámec požadavků Směrnice.

Reagovali: [22] 0 0

[22] ROSTISLAV ŠÍVARA / 18. 11. 2013 / REAKCE NA: [21] / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Výše uvedený výklad vychází z důvodové zprávy k NOZ. Důvodová zpráva k § 2113 až 2117 NOZ (Záruka za jakost):Osnova se vrací ke standardnímu řešení (z něhož vychází již nyní platný obchodní zákoník) a odděluje od sebe práva, která kupujícímu vznikají (i) z vad plnění ze zákona a (ii) která vznikají kupujícímu ze záruky za jakost. Dohodnou-li se strany na záruce za jakost, anebo zaručí-li se za jakost jednostranným prohlášením prodávající sám, může tím být garantována jakost věci z hlediska časového nebo co do vlastností. Záruka za jakost však nemůže vylučovat zákonnou úpravu práv z vad věci (což je praktické zejména u skrytých vad).

0 0

[23] NICK / 19. 11. 2013 / REAKCE NA: [19] JIŘÍ REMEŠ / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Obávám se, že Vaše připomínky jsou dílem neznalosti stávající právní úpravy. Ustanovení § 2165 odst. 2 se obsahově rovná § 620 odst. 1 věta druhá: „Je-li na prodávané věci, jejím obalu nebo návodu k ní připojeném vyznačena v souladu se zvl. právními předpisy (pozn.: zákon o potravinách) lhůta k použití věci, skončí záruční doba uplynutím této lhůty.“ Teď si prosím přečtete ještě jednou ustanovení § 2165 odst. 2, zjistíte, že to je téměř shodná formulace. Nejde o „zúžení záruky jen“ na případy vyznačení na obalu zboží, návodu k použití nebo uvedení v reklamě, ale naopak o speciální případ úpravy záruky za jakost pro specifický sortiment zboží (typicky pro potraviny) - viz také odkaz uvedený ve stávajícím § 620 odst. 1 OZ na zákon o potravinách. Jinými slovy, pokud si zakoupíte trvanlivý konzervovaný výrobek typu lunchmeat, na jehož obalu bude vyznačeno datum minimální trvanlivosti do r. 2015, pak bez ohledu na skutečnost, že § 620 odst. 1 upravuje u potravin záruční dobu v délce osmi dnů, trvá záruční odpovědnost prodejce po dobu trvání minimální trvanlivosti vyznačené na zboží. V NOZ je tato úprava v § 2165 odst. 2 zachována, jen pojem záruční odpovědnost nahradíme pojmem (zákonná) záruka za jakost.

Reagovali: [24] , [27] Jiří Remeš 0 0

[24] ROSTISLAV ŠÍVARA / 19. 11. 2013 / REAKCE NA: [23] NICK / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Raději cituji celý výklad z důvodové zprávy k § 2113 až 2117 NOZ (záruka za jakost): „Pojetí záruky za vady je pro obecné občanské právo nové. Platný občanský zákoník vychází z někdejšího pojetí služeb, které vzniklo za jiných společenských podmínek v 60. letech a bylo spojeno s institutem zákonné záruky, kterou standardní právní úpravy neznají. Osnova se vrací ke standardnímu řešení (z něhož vychází již nyní platný obchodní zákoník) a odděluje od sebe práva, která kupujícímu vznikají z vad plnění ze zákona a která vznikají kupujícímu ze záruky za jakost. Dohodnou-li se strany na záruce za jakost, anebo zaručí-li se za jakost jednostranným prohlášením prodávající sám, může tím být garantována jakost věci z hlediska časového nebo co do vlastností. Záruka za jakost však nemůže vylučovat zákonnou úpravu práv z vad věci (což je praktické zejména u skrytých vad).“

Dále si dovoluji ocitovat výklad z důvodové zprávy k § 2158 až 2174 NOZ (Práva z vadného plnění: „Osnova zachovává s určitými stylistickými a systematickými úpravami zvláštní ustanovení o prodeji v obchodě. Vzhledem k věcnému posunu rekodifikace je výslovně vyjádřeno, že se ustanovení o prodeji v obchodě nepoužijí tehdy, kupuje-li věc v obchodě podnikatel ve zřejmé souvislosti s vlastní podnikatelskou činností. Některá ustanovení obecné povahy (např. vztahující se k návodu, k právním následkům odstranění vad dodáním nové věci nebo k právním následkům neodborného uvedení věci prodávajícím do provozu) jsou přesunuta do obecných ustanovení o právech z vadného plnění. K ujednání, kterým se kupující vzdá práva z vady věci nebo kterým se takové právo omezí nebo vyloučí, se nepřihlíží. Takové ujednání je tedy jen zdánlivé, nepřihlíží se k němu; právní sankce se rovná dnešní absolutní neplatnosti. Zůstává též zachována vyvratitelná domněnka šesti měsíců, že věc byla vadná již při převzetí. Věc se za vadnou při převzetí nebude považovat například tehdy, pokud kupující věděl, že je věc vadná respektive nesplňuje požadavky dle ustanovení o jakosti při převzetí.“

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že zákonná záruční doba s účinností NOZ skutečně skončí. Nicméně pro spotřebitele

se nic nemění, pokud si po 1.1.2014 koupí zboží v obchodě, uplatní se pro něj „zákonná“ práva z vadného plnění upravená v §2165 - 2174 NOZ. Kupující může uplatnit právo z vadného plnění (reklamaci), která se vyskytne na zakoupeném zboží, v době dvaceti čtyř měsíců od jeho převzetí. Ujednají-li prodávající a kupující zkrácení doby pro uplatnění práv z vadného plnění (tj. doba kratší než 24 měsíců), nepřihlíží se k takovému ujednání. Poskytne-li prodávající na zboží záruku za jakost, může tím být garantována jakost věci z hlediska časového nebo co do vlastností. Záruka za jakost však nemůže vylučovat zákonnou úpravu práv z vad věci (což je praktické zejména u skrytých vad)."

Reagovali: [25] , [26] Jiří Remeš 0 0

[25] JAKUB VOZÁB / 22. 11. 2013 / REAKCE NA: [24] / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Diskuse se stále točí v kruhu, přičemž jen částečně odpovídá realitě. Kvituji závěr, že obligatorní (zákonná) záruka není obsahem NOZ. Nicméně pro spotřebitele to samozřejmě znamená významnou změnu, protože ze zákona se uplatní pouze tradiční pojetí odpovědnosti za vady (miněno existující v době koupě/převzetí věci). Zákonná lhůta 24 měsíců pro uplatnění práv z vad věci NENÍ PARALELNÍM INSTITUTEM PŘEDSTAVUJÍCÍM NĚCO JAKO ZÁRUKU VEDLE TRADIČNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA VADY VĚCI EXISTUJÍCÍ V DOBĚ KOUPE/PŘEVZETÍ, ALE PŘEDSTAVUJE POUZE MAXIMÁLNÍ MOŽNOU LHŮTU, KDY SPOTŘEBITEL MŮŽE UPLATNIT PRÁVA Z VADY VĚCI EXISTUJÍCÍ V DOBĚ KOUPE/PŘEVZETÍ. Tedy NOZ pouze stanoví, že vady věci, které existovaly v době koupě/převzetí věci, je možné uplatnit ve lhůtě 24 měsíců od koupě/převzetí, přičemž spotřebitel bude favorizován pouze tím, že pokud se vada vyskytne v prvních 6 měsících, tak se uplatní vyvratitelná domněnka, že vada existovala již v době koupě/převzetí věci. Pokud se vada vyskytne až následně, tak naopak musí existenci vady již v době koupě/převzetí prokazovat kupující. V každém případě má ovšem kupující na uplatnění vady (existující v době koupě ve smyslu institut tradiční odpovědnosti za vady) lhůtu pouze 24 měsíců od koupě/převzetí věci. Samozřejmě že uplatnění práva z vady věci existující v době koupě/převzetí se stále nazývá reklamací, kterou prodávající musí vyřídit a informovat spotřebitele o vyřízení reklamací atd. Samozřejmě, že prodávající je povinen vystavit při koupi kupujícímu potvrzení o jeho právech. Ale to neznamená, že jde o záruku. Jediným ochranným institutem ve prospěch spotřebitele z hlediska vymezení určité ochranné doby po koupi zboží, který se uplatní přímo ze zákona, je tedy vyvratitelná domněnka existence vady již v době koupě/převzetí, pokud se vada vyskytne do 6 měsíců po koupi/převzetí. Kromě tradiční odpovědnosti za vady existující v době koupě/převzetí potom NOZ zná již jen fakultativní (smluvní) záruku za jakost zboží, což je čistě na uvážení prodejce, tedy záleží pouze na vůli prodejce, na jaké vady se dobrovolná záruka bude vztahovat, po jakou záruční dobu, do kdy je kupující povinen reklamovat vady v rozsahu záruky a rovněž jakým způsobem budou takové vady vyřešeny. Přesně takto to upravuje Směrnice 1999/44/ES a takto to dle důvodové zprávy rovněž přebírá NOZ.

0 0

[26] JIŘÍ REMEŠ / 23. 11. 2013 / REAKCE NA: [24] / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Velice děkuji za korektní a férovou oponenturu i podporu, velice si toho vážím, stejně jako odborné úrovně komentářů.

Nezbývá mi než souhlasit s kolegou Vozábem, nevyjádřil bych to lépe.

Mám dokonce za to, že se některé komentáře pro zachování zákonné záruky příslovečně „nachytaly na švestkách.“

Kolega Šívara cituje DZ, která výslovně zmiňuje „Platný občanský zákoník vychází z někdejšího pojetí služeb, které vzniklo za jiných společenských podmínek v 60. letech a bylo spojeno s institutem zákonné záruky, kterou standardní právní úpravy neznají. Osnova se vrací ke standardnímu řešení (z něhož vychází již nyní platný obchodní zákoník) a odděluje od sebe práva, která kupujícímu vznikají z vad plnění ze zákona a která vznikají kupujícímu ze záruky za jakost.“ Myslím, že pokud už chceme argumentovat důvodovou zprávou, tak ta jakékoliv pochybnosti právě musí vyvrátit.

Zákonná záruka se v současnosti skrývá pouze při prodeji zboží v obchodě, nikde jinde (byl jsem upozorněn i na názory, že neexistuje vůbec ani dnes, které upřímně neshledávám odporující zákonu (SOZ), nicméně pro účely diskuse se přidržme presumpce existence zákonné záruky). Článek argumentuje zejména pro to, že právě ani v případě prodeje zboží v obchodě (klíčový § 2165 je podřazen pod rubriku Práva z vadného plnění pododdílů Zvláštní ustanovení o prodeji zboží v obchodě) již nebude tento institut zachován, a černé na bílém to říká i důvodová zpráva, která chce tuto až úchytku napravit po vzoru standardních úprav, které žádnou zákonnou (povinnou) záruku neznají, resp. se DZ proti současné praxi její existence vymezuje. Na škodu není ani to, že citovaná pasáž DZ náleží k ustanovením o (smluvní) záruce za jakost. Spíše naopak, tím, že se dovolává ObchZ, který záruku nepřikazuje, se argument pro zachování institutu ještě více oslabuje. DZ pak ještě zdůrazňuje rozdíl mezi právy z odpovědnosti za vady věci a z odpovědnosti záruční. Nevím, jak jednoznačněji to ještě lze říct.

0 0

[27] JIŘÍ REMEŠ / 23. 11. 2013 / REAKCE NA: [23] NICK / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Myslím, že Váš závěr „V NOZ je tato úprava v § 2165 odst. 2 zachována, jen pojem záruční odpovědnost nahradíme pojmem (zákonná) záruka za jakost,“ je zjevně neudržitelný až nesmyslný, z očividných důvodů. Pro to není opora v zákoně.

K Vaší námitce podobnosti znění s SOZ jsem se již vyjádřil v komentáři č. 20. Pouze odkazuji na komentář č. 4 kolegy Lukáše Maryška, dle kterého zákonnou záruku tak, že pokrývá všechny nevyloučené vady vzniklé do dvou let, neposkytuje ani SOZ.

Reagovali: [28] Jiří Remeš, [34] Nick 0 0

[28] JIŘÍ REMEŠ / 23. 11. 2013 / REAKCE NA: [27] JIŘÍ REMEŠ / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Omlouvám se, přehlédl jsem, že píšete § 2165 odst. 2 místo odst. 1. Comment jsem omylem vztáhl k odst. 1, tak ho prosím neberte. Ano, máte pravdu v tom, že záruka se rozšíří v dalších případech § 2165 odst. 2. Oproti § 2113 se záruka použije i v případě vyznačení na obalu a v případě obalu a reklamy v souladu s jinými předpisy, v tom je zvýšená ochrana. Pouze není zákonná, opět záleží na tom, zda prodejce „datum spotřeby“ vyznačí nebo nikoli. Můžeme se bavit o tom, že některé předpisy mohou předepisovat u některých výrobků minimální dobu použitelnosti či trvanlivosti. To přiznávám, zde bychom o něčem obdobném jako zákonná záruka snad mohli uvažovat, ale museli bychom přihlídnout k § 1 odst. 1 větě druhé NOZ, tedy že veřejné a soukromé právo se uplatňují nezávisle. Záleží na posouzení takových předpisů, které pokud vím jsou postihovány především správními předpisy a ČOI, nikoli podle občanského zákoníku. Když jsem psal o tom, že se záruka zúží na případy odst. 2, měl jsem tím na mysli, že ji neposkytuje § 2165 odst. 1, tedy že není povinná záruka 24 měsíců na veškeré spotřební zboží, není-li dáno jinak, jako dosud. Nemyslel jsem tím, že se zúží použití § 2113. Pokud už zákonná záruka, a zde se přiznávám že jsem se se neseznamoval s potravinářskými a jinými předpisy na vlastnosti výrobků, pak si ji lze představit v případě jednotlivých takových předpisů. Takovými možnostmi jsem se ale v článku nezabýval, šlo mi jen o povinnou záruku dle občanského zákoníku. Message zůstává, NOZ záruku povinně nepředepisuje.

Reagovali: [29] 0 0

[29] ROSTISLAV ŠÍVARA / 7. 1. 2014 / REAKCE NA: [28] JIŘÍ REMEŠ / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Zkusme se podívat na praktický příklad, který nám pomůže vrátit diskuzi o odpovědnosti za vady zboží v obchodě v NOZ z teorie do praxe, než-li šířit nejspíše poznámky o švestkách. Kupující (spotřebitel) zakoupil v obchodě dne 2.1.2014 televizor. Prodávající mu na obalu, ani v návodu k televizoru nspecifikuje dobu, po kterou je moci zboží využít, nebude tudíž mít záruku za jakost (§2165/2 NOZ). Kupující rovněž nepožádá prodávajícího o potvrzení, v jakém rozsahu a po jakou dobu trvající povinnosti prodávajícího z vadného plnění (§2166 NOZ). Klíčové je zodpovědět na otázku, jak se budou lišit práva kupujícího z vadného plnění, pokud mu televizor přestane fungovat a on vytkne tuto vadu (1) do šesti měsíců a nebo (2) po šesti měsících od jeho převzetí. Kupující v obou zmíněných případech může uplatnit vady, které se vyskytnou televizoru u prodávajícího (§2165/1 + 2172 NOZ), neboť se vada vyskytla v době 24 měsíců od jeho převzetí. Může prodávající zamítnout reklamaci nefunkčního televizoru po šesti měsících (č.2) s argumentací, že uplynula doba po kterou trvaly jeho povinnosti z vadného plnění? Domnívám se, že nikoliv - pokud kupující má právo uplanit vadu, která se vyskytne u spotřebního zboží v době dvaceti čtyř měsíců od převzetí, musí zde být zrcadlová povinnost prodávajícího trvající stejnou dobu (odstranit vadu, poskytnout slevu z ceny aj.). Spíše by však prodávající reklamaci televizoru zamítl s argumentem, že vada neexistovala v době převzetí, ale vyskytla se až po uplynutí šesti měsíců od převzetí a on dle mínění PRK Partners zodpovídá pouze za vady existující při převzetí. Výsledkem takto zamítnuté reklamacie by zřejmě byl soudní spor, v rámci kterého by byl slyšen znalec. Může nějaký znalec vydat závěr, že vadnost součástky televizoru neexistovala již v době jeho převzetí, ale vyskytla se až později? Domnívám se, že nikoliv, neboť vada, která se projeví v uvedeném případě č.2 na televizoru bude projevem vady, která musela existovat už při převzetí televizoru (ve znalecké posudku slovy „vada materiálu, zpracování“ apod.).

Reagovali: [30] 1 0

[30] JAN HRBÁČ / 8. 1. 2014 / REAKCE NA: [29] / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Dobrý den, já se s dovolením nebudu pouštět do polemiky ohledně výkladu jednotlivých ustanovení. Jenom mne z laického hlediska překvapuje závěr v poslední větě předchozího příspěvku pana Šívary. Já si totiž nejenom dokážu představit situaci, kdy znalec prohlásí, že vadnost součástky televizoru nastala až v době po uplynutí šestiměsíční lhůty (například vada způsoben vnějším vlivem, který nesouvisí s kvalitou materiálu a montáže), ale především si dovedu představit situaci, kdy znalec prohlásí, že původ vady, stejně tak jako časový okamžik, kdy k ní došlo, určit nelze. V takovém případě by potom podle logiky předchozího komentáře musel soud uzavřít, že okamžik vzniku vady se nepodařilo prokázat a jelikož povinnost prokázat tuto skutečnost po 6 měsících dopadá na zákazníka, tak by mu práva z vad nepřiznal. Já se dopředu omlouvám za neodbornost svého příspěvku, ale diskusi jsem pozorně přečetl a zdá se mi, že pan Šívara ve svém posledním příspěvku předpokládá jako 100% závěr posudku, i když by takový nemusel být. Vycházím při tom ze svojí praktické zkušenosti. Pravda, netýká se to úplně spotřebního zboží, ale vozidla, u kterého se měla znaleckým posudkem a především laboratorní zkouškou prokázat vada materiálu na skříní převodovky. Byly provedeny laboratorní testy materiálů (dokonce dva na sobě nezávislé), a ani jeden nebyl schopen určit jako jednoznačnou

příčinu závady vadu materiálu ani montáže, stejně tak, jako nebylo možné prokazatelně doložit zavinění uživatele. Za takové situace by podle mě byla lhůta, ve které by byla vada namítána určující (samozřejmě za naplnění dalších předpokladů uvedených v příkladu pana Šivary).

Reagovali: [31] 0 0

[31] ROSTISLAV ŠÍVARA / 15. 1. 2014 / REAKCE NA: [30] / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Dobrý den pane Hrbáči, snažil jsem ve svém posledním příspěvku ukázat, co znamená v praktické rovině (stoupenci změny odpovědnosti za vady zboží neustále opakované) tvrzení, že vady zboží se budou posuzovat k okamžiku jeho převzetí. Vycházel jsem přitom z mých praktických zkušeností z reklamací vad zboží, u kterých znalci docházeli k uvedenému závěru. Ve Vašem případě s převodovkou bylo dle mého názoru důležitým předmětem dokazování to, zda jste vadu nezpůsobil svým užíváním převodovky (viz. 619/2 OZ či 2170 NOZ). Nicméně správně jste se zamýšlel ve svém příspěvku nad okamžikem vzniku vady. To je to, o čem my právníci nyní vedeme hlavní spor. Dle § 2165/1 NOZ „Kupující je oprávněn uplatnit právo z vady, která se vyskytne u spotřebního zboží v době dvaceti čtyř měsíců o převzetí“. Dle vykladových pravidel v §2/2 NOZ je při výkladu tohoto § 2165/1 v prvé řadě nutno vycházet z jasného smyslu slov zákona v jejich vzájemné souvislosti. Zákon v § 2165 hovoří zcela jasně o vyskytnutí se vady, a to zcela záměrně oproti termínu „projevení se vady“ použitému v § 2100 či §2161. Vyskytnutí vady znamená, že vada se vyskytne nově, tedy nemusela existovat v době převzetí zboží (a jen se projevit později). Za druhé se má při výkladu NOZ vycházet z jasného úmyslu zákonodárce. Úmysl zákonodárce je obsažen v důvodové zprávě k NOZ, ta při výkladu §2165 konstatuje, že úprava vad za prodej zboží v obchodě zboží zachovává úpravu z OZ. Rovněž Ministerstvo průmyslu a obchodu, do jehož oblasti spadá výklad ustanovení o prodeji zboží v obchodě, ve svém stanovisku sděluje, že se pro spotřebitele oproti úpravě v OZ nic nemění. Závěrem lze konstatovat, že směrnice na ochranu spotřebitele stanovují minimální pravidla ochrany spotřebitele, které musí členský stát EU promítnout do svého právního řádu. Pokud daný stát poskytne ve svém právním řádu silnější ochranu spotřebiteli, není to porušení směrnice, ba právě naopak.

Reagovali: [32] 0 0

[32] JOSEF AUJEZDSKÝ / 16. 1. 2014 / REAKCE NA: [31] / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

K těm posledním dvěma větám bych doplnil, že konkrétně směrnice o právech spotřebitelů se naopak snaží o plnou harmonizaci – čl. 4 „Členské státy nesmí v rámci svého vnitrostátního práva ponechat v platnosti ani zavádět ustanovení odchylná od ustanovení této směrnice, včetně více či méně přísných ustanovení za účelem zajištění odlišné úrovně ochrany spotřebitele, pokud není v této směrnici stanoveno jinak.“

Reagovali: [33] Nick 0 0

[33] NICK / 2. 3. 2014 / REAKCE NA: [32] / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Uvedené neplatí absolutně, členské státy mají pouze povinnost informovat Evropskou komisi o skutečnosti, že záruční odpovědnost mají upravenou přísněji, viz článek 29 směrnice (záruční odpovědnost není směrnici upravena).

Reagovali: [35] 0 0

[34] NICK / 2. 3. 2014 / REAKCE NA: [27] JIŘÍ REMEŠ / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Jistě, pro označení pojmu zákonná záruka za jakost není opora v zákoně, ale ať ho označíme jakkoliv obsah je jasný a odpovídá tomu, čemu jsme do 31.12.2013 říkali zákonná záruka – tzn. prodejce odpovídá za vady, které se vyskytly po převzetí věci, a na které nedopadá presumpce vady existující při převzetí. A že nejde o teoretický problém a že je takových vad v praxi mnoho, nemusíme polemizovat. Souhlasím tímto s komentářem č. 30, p. Hrbáče. Zaklínání se důvodovou zprávou nepovažuji za korektní argumentaci, když většina diskutujících je obeznámena s tím, že během legislativních prací došlo v zákonném textu ke změnám (viz nahrazení pojmu „projeví“ pojmem „vyskytne“), na které důvodová zpráva (a bohužel také některé pasáže NOZ – viz. § 2100 a § 2113 NOZ) již adekvátně nezareagovaly.

1 0

[35] JOSEF AUJEZDSKÝ / 4. 3. 2014 / REAKCE NA: [33] NICK / RE: NA OBRANU ZÁKONNÉ ZÁRUKY

Z mé strany jsem pouze reagoval na předešlý příspěvek. Upřesňoval jsem, že již neplatí ve všech případech paradigma, že si státy mohou přijímat přísnější úpravu. Myslím, že v této oblasti (odpovědnost za vady) zrovna mohou.

0 0

[36] JIŘÍ REMEŠ / 2. 4. 2014 / PODPORA Z JINÝCH ZDROJŮ

Děkuji za nekončící debatu, opravdu si toho cením. Myslím, že co řečeno být mohlo již řečeno bylo. Odkazují tím článek Mgr. Liškutína v Právních rozhledech č. 5/2014, s. 160 *Otazníky nad zákonnou zárukou při prodeji zboží v obchodě od ledna 2014*, který na základě stejných argumentů dospívá k názoru, který zastávám ve svém článku.

Reagovali: [37] Jiří Remeš, [40] Nick, [41] 0 1

[37] JIŘÍ REMEŠ / 18. 6. 2014 / REAKCE NA: [36] JIŘÍ REMEŠ / RE: PODPORA Z JINÝCH ZDROJŮ

Dovoluji si také poukázat na oponentní názor JUDr. Miloše Tomsy v článku ještě jednou k odpovědnosti z avady při prodeji zboží v obchodě, in Právní rozhedy č. 11/2014. V článku autor argumentuje ve prospěch zákonné záruky (ve zkratce řečeno).

Reagovali: [38] otrávený občan 0 0

[38] OTRÁVENÝ OBČAN / 7. 7. 2014 / REAKCE NA: [37] JIŘÍ REMEŠ / RE: PODPORA Z JINÝCH ZDROJŮ

Vážení, diskutovat můžete více či méně odborně, ale rozhodnout, kde je pravda nejsou jak vidno schopni ani odborníci. Mám obavu, že NOZ je ve své podstatě určen k tomu, aby na soudních sporech vydělali díky nejednoznačnému výkladu hlavně právníci a spor vyhrál ten, kdo může víc za(u)platit. Což odpovídá žel trendu polistopadových let a poslední padlá vláda pomocí NOZ zasadila právnímu státu v Česku ránu do vazy. Myslím, že spotřebitelé neprohloupí, pokud se občas podívají k sousedům, z většiny území Česka to není zas tak daleko. Chování prodejců v Česku k zákazníkům je místy opravdu dost mizerné.

Reagovali: [39] Jiří Remeš 1 0

[39] JIŘÍ REMEŠ / 14. 7. 2014 / REAKCE NA: [38] OTRÁVENÝ OBČAN / RE: PODPORA Z JINÝCH ZDROJŮ

Děkuji za komentář, osobně bych to neviděl tak černě. Rozšířené pořekadlo říká „Dva právníci, tři názory“, ale myslím, že názorová roztržičnost je dnes běžná napříč společností i obory. Mnohá ustanovení NOZu jsou tam také programová, aby trochu „zkulturnila“ právní i podnikatelské prostředí, proto taky princip poctivosti, zákaz bezohlednosti, ochrana slabší strany apod., byt to mělo být samozřejmostí i před 1.1.2014.

0 0

[40] NICK / 28. 8. 2014 / REAKCE NA: [36] JIŘÍ REMEŠ / RE: PODPORA Z JINÝCH ZDROJŮ

Ke komentáři č. 36: jenže p. Mgr. Liškutín (v té době adv. koncipient AK PRK) je zrovna autorem onoho výkřiku do tmy o tom, že záruka končí, jenž rozpoutal celou tuto diskusi a mediální masáž...

0 1

[41] JIŘÍ REMEŠ / 17. 10. 2014 / REAKCE NA: [36] JIŘÍ REMEŠ / RE: PODPORA Z JINÝCH ZDROJŮ

Další autor, který se kloní k tomu, že § 2165 odst. 1 neskýtá zákonnou záruku je JUDr. Milan Hulmák v příspěvku Prostředky právní ochrany kupujícího při spotřebitelské koupi ve sborníku Luboše Tichého a Miloše Kociho, Spotřebitelská kupní smlouva. Praha: Centrum právní komparatistiky, Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2013, s. 39.

Reagovali: [42] 0 2

[42] JAKUB VOZÁB / 2. 11. 2014 / REAKCE NA: [41] / RE: PODPORA Z JINÝCH ZDROJŮ

Měli bychom rozlišovat právní analýzu a politiku, respektive úvahy, zda by zákonná záruka měla být či neměla. V současné době výklad NOZ ve prospěch zákonné záruky u prodeje spotřebiteli nemůže obstát, jde v podstatě jen o neochotu nebo neschopnost oprostít se od dogmat právní úpravy doby minulé. NOZ, důvodová zpráva i směrnice to řeší jednotně a zcela jasně tak, že záruka je čistě smluvní kategorie, tedy vyžaduje projev vůle prodávajícího. Vše bylo již řečeno. O polemiku zda to je či není správné řešení jsem se již pokusil výše. Pokud chce někdo v NOZ mít zákonnou záruku, tak je nutná novelizace, pokud na tom bude politická vůle většiny.

Nepovažuji se za odborníka na Evropské právo, nicméně připomínám, že směrnice dle svého výslovného textu v preambule a možná i na jiných místech hovoří o záruce jako o výlučně smluvní záležitosti, když zdůrazňuje její úlohu v rámci konkurenčního boje. To je myslím zcela zásadní. Tedy směrnice předpokládá, že prodávající budou dobrovolně poskytovat záruku nad rámec zákonné odpovědnosti (společně s jinými dobrovolnými službami, např. konzultace, vyzkoušení zboží zdarma, možnost zákaznických úprav apod.), aby jejich nabídla zboží byla atraktivnější, než nabídka konkurentů. Dále dle výslovné zmínky směrnice harmonizuje právě pouze jen odpovědnost za vady zboží existující v době předání/převzetí (zákonnou odpovědnost za vady dodaného zboží), nikoliv záruku (dle směrnice dobrovolně sjednanou smluvní odpovědnost za vady zboží nad rámec zákonné odpovědnosti), když výslovně přenechává podmínky záruky na aktivitě prodejců. Tedy logicky čl. 4 (zákaz více či méně přísných

ustanovení v národních úpravách) se vztahuje pouze na předmět směrnice, tedy na harmonizaci zákonné odpovědnosti. Tedy vůbec neřeší smluvní odpovědnost (záruku). Jinak řečeno dle mého přesvědčení skutečně platí, že směrnice zakazuje zákonnou záruku, jejíž materiální důsledky by byly přísnější, než úprava zákonné odpovědnosti dle směrnice. Naopak členské státy mají volnost, pokud jde o úpravu smluvní záruky, tedy mohou jí nejen zavést, ale i normovat některá práva a povinnosti dle svého uvážení. Vždy totiž bude platit, že taková záruka buď bude nebo nebude sjednána, ale nikdy nemůže platit ze zákona.

Také ještě připomínám, že směrnice se týká jakéhokoliv dodání zboží, tedy dopadá například i na smlouvu o dílo. Je zajímavé, že zatím nikdo netvrdí, že by existovala zákonná záruka za vady díla zhotoveného pro spotřebitele, tedy že je vedena diskuse pořád jen o zákonné záruce při koupi zboží spotřebitelem.

Reagovali: [43] Nick 9 3

[43] NICK / 20. 11. 2014 / REAKCE NA: [42] / RE: PODPORA Z JINÝCH ZDROJŮ

Už bylo řečeno, že směrnice zákonnou záruku výslovně neupravuje, ale připouští, aby ji členské státy zachovaly. V této souvislosti mají jednotlivé členské státy o národní úpravě ve vztahu k EK informační povinnost. Je třeba směrnici číst až do konce.

Reagovali: [44] 1 2

[44] JIŘÍ REMEŠ / 11. 1. 2015 / REAKCE NA: [43] NICK / RE: PODPORA Z JINÝCH ZDROJŮ

Beckovský komentář k tomuto ustanovení z pera JUDr. Blanky Vítové (Hulmák a kol., díl VI., 2014, s. 159 – 60), uznává, že § 2165 NOZ normuje zákonnou záruku. Argumentem je slovo VYSKYTNE, „chybějící“ čárka v souvětí (viz komentář č. 1-3), důvodová zprávou a kontinuita s dosavadní úpravou v SOZ, to, že směrnice zákonnou záruku nezakazuje a teleologický výklad, který vyžaduje zvýšenou ochranu spotřebitele. Myslím, že všechny tyto argumenty byly v diskusi již probrány.

Oceňuji, že komentář je v tomto jednoznačný a skutečně argumenty uvádí, spolu s dostupnou literaturou k tématu.

1 0